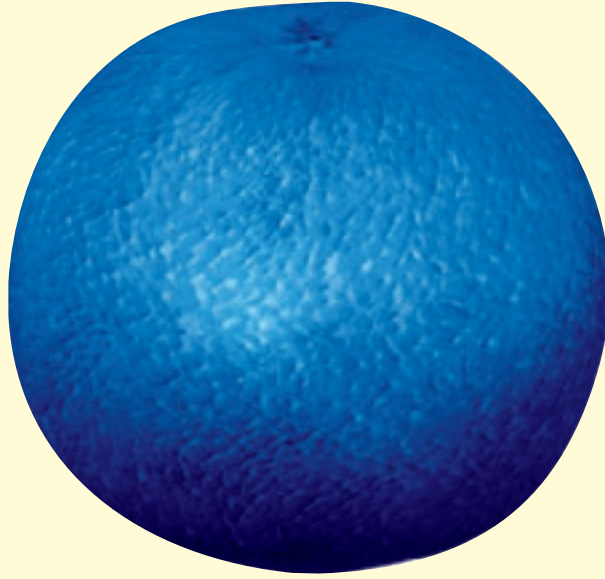

blå apelsin

filmcentrums konstfilmkatalog

blå apelsin

filmcentrums konstfilmkatalog

JORDEN ÄR BLÅ SOM EN APELSIN

PAUL ÉLUARD 1895–1952

Förord	2
Svenska konstnärer	3
Utländska konstnärer	12
Göran Gunér x 10	16
Animation	18
Grafik	20
Fotografi	21
Experimentfilm	22
Leo Hurwitz x 7	24
Övriga	26
Titelregister	28

Förord

En fråga som ofta inställer sig när man talar om konstfilm är: Vad inbegriper denna genre? Är det filmer om eller av konstnärer och deras verk, olika konstnärliga uttryck, experimentfilm, videokonst? Är film inte en egen konstart? Vad kallar man film av de stora filmskaparna som Ingmar Bergman och Andrej Tarkovskij?

Sammanfattningsvis kan man säga att konstfilm kan innefatta allt detta.

I denna katalog har vi samlat allt från Viking Eggelings Diagonalsymfoni från 1924 till videoinstallationer av den amerikanske videokonstnären Bill Viola. Tyngdpunkten har vi lagt på filmer om konstnärer och deras uttryck. Mycket är nordiskt. Vi slår ett slag för kvinnliga konstnärer, mer än 40 kvinnor är representerade, däribland många animatörer.

Anders Wahlgrens film om konstnärsparet Sigrid Hjerténs och Isaac Grünewalds dramatiska liv, får oss att bli än mer nyfikna på andra konstnärers vedermödor. Bland männen kan nämnas några klassiker som Carl Fredrik Hill, Edvard Munch och Egon Schiele.

Några namnkunniga fotografer finns med.

Göran Gunér tar oss med på en resa från 1600-talets guldålder i Holland till konsten i 1700-talets Sverige.

Dokumentärfilmaren Leo Hurwitz (1909-1991) har fått en framträdande roll med 7 filmer. Den första filmen i serien är ett möte mellan Ingela Romare och Leo Hurwitz kallad "Om tiden, träden, kärleken och konsten". Det är en hyllning till konsten att se och en inställning till både livet och konsten.

Ett stort tack till Svenska Filminstitutet, som gjort det möjligt att överföra filmerna till DVD.

500 JAG – En film om Carin Ellberg

av Lars Lambert

Carin Ellberg har gjort inte mindre än 500 självporträtt under 10 års tid. Hon kallar det ett "dagboksmåleri". Varje porträtt visar hur hon sett sig vid en given tidpunkt, en ständig variation på ett och samma jag, från en 25-årig punktjeje på Konstakademien till 35-årig konstnär och tvåbarnsmamma.

Sverige/ 1995/ 28 min/ DVD

Att göra något verkligt

av Lars Lambert

Vera Nilsson (1888-1979) är en outsider och solitär i den svenska 1900-talskonsten, egensinnig och självständig, orädd och färgstark.

Med obändig uttrycksvilja och kompromisslös inlevelse speglade hon människans livsvillkor och förkroppsligade den stora konstens förening av färg, ljus och form.

Sverige/ 1993/ 34 min/ DVD

Bilden finns under ytan

av Lars Westman

Under tio år har Westman följt Lennart Rodhe, en av landets främste modernister, i hans arbete. Tillsammans har de byggt upp ett material som beskriver "processen" fram till det färdiga uttrycket. Bland annat möter vi bildhuggaren Rodhe på Gerlesborgsskolan i Bohuslän. Där lär han ut sin teknik, hämtad ur lång erfarenhet, till en ny generation konstnärer.

Sverige/ 1997/ 55 min/ DVD

SVENSKA KONSTNÄRER

Blue Orange – The Bricklayers Palette

av *Madeleine Hatz*

The Bricklayer's Palette filmades i juni till oktober 2001 i min ateljé i Williamsburg, Brooklyn. En tegelvägg byggs upp likt en trasig ram runt två enorma fönsteröppningar. Fönstren är som två ögon som vetter mot ett monumentalt perspektiv över Manhattan. Vi följer arbetet med lysande orange tegelstenar och blått murbruk. Arbetet och livet i lika delar av staden blir en sorts performance.

Sverige/USA/ 2001/ 27 min/ DVD

Den döende dandyn

av *Anders Wahlgren*

Nils Dardels hektiska och självförbrännande liv står i centrum för en dramatiserad berättelse om skapandets villkor. De tio år som hans äktenskap med Thora Klinckowström varade, utgör berättelsens ram.

Med Reine Brynolfsson och Pernilla August.

Sverige/ 1989/ 90 min/ DVD

Det sköna är svårt

av *Anders Wahlgren*

En film om konstnären *Carl Fredrik Hill* som kom till Paris 1874 tillsammans med Strindberg och flera andra svenska konstnärer. I minnen och möten får vi följa Hill i Paris, på målarresor i Normandie och i hemmet i Lund med modern och systemen. Hedda var en viktig person i hans liv, hon tog hand om hans målningar och teckningar medan modern var mer benägen att kasta sonens alster.

Sverige/ 1985/ 85 min/ DVD

SVENSKA KONSTNÄRER

Elli Hemberg

av *Anders Wahlgren*

Från att ha varit målarinna i den kubistiska traditionen, hon studerade i Paris på 20-talet, övergav *Elli Hemberg* måleriet på 50-talet. Hon hade under sin konstnärsbana hela tiden ändrat riktning och ägnat sig åt flera konstarter.

Hon blev allt mer upptagen av de geometriska lagarna. Hon ställde ut med Otto G Carlsund, de tänkte lika och var båda intresserade av väl avvägda proportioner.

Sverige/ 1984/ 40 min/ DVD

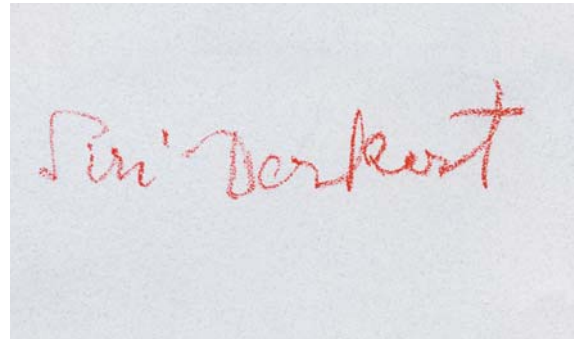

Folkens rop

av *Louise O'Konor*

En okommenterad film om *Siri Derkerts* arbete med utsmyckningen av Östermalms tunnelbanestation.

Sverige/ 1969–1971/ 14 min/ DVD

Grisbrottaren

av *Kjell-Åke Olsson*

Detta är filmen om samhällsgisslaren, tecknaren och konstnären *Lars Hillersberg*. Den gjordes de sista åren av Hillersbergs levnad, just innan han gick bort senhöst 2004, 67 år gammal. Filmen visar en evigt ung, evigt arg och en – av motståndarna inom etablissemangen – evigt hatad människa. Filmen är fylld av hans bilder och formar sig till ett gapskratt åt allt vrångt, dumt, bigott och inskränkt.

Sverige/ 2005/ 96 min/ DVD

SVENSKA KONSTNÄRER

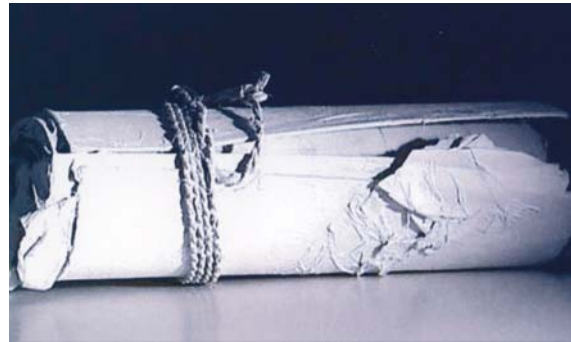
Gränsens position

av *Johan Hagberg*

Dokumentärfilm om och kring *Rune Hagbergs* tankar och verk inspelad under åren 2003–2005.

I filmen medverkar bl a Thomas Millroth/Signums svenska konsthistoria, Cecilia Nelson/Lunds Konsthall, Torgny Åström/Kulturjournalist och Thomas Wallner/Curator.

Sverige/ 2005/ 58 min/ DVD

Halmstad, Berlin, Paris

av *Anders Wahlgren*

De två Halmstadmålarna, bröderna *Erik och Axel Olson*, åkte som unga ut i 20-talets Europa. Erik åkte till Paris och studerade för Fernand Léger och Axel åkte till Berlin där han kom till ryssen Archipenkos Akademi. Båda sökte de den moderna konsten. Vid hemkomsten bildade de den berömda *Halmstadgruppen*. Under femtio år kom dessa bröder att hålla på de modernistiska ideal som de lärt sig av sina mästare.

Sverige/ 1982/ 45 min/ DVD

Hertha Hillfon

av *Pierre Stahre*

Hertha Hillfon föddes 1921 i Härnösand, vid Östersjökusten. Hon bor alltsedan sin tidiga barndom i Stockholm och är fortfarande verksam. Hon är en omtalad skulptör och keramiker i Sverige såväl som i USA och Japan. Med Hertha Hillfon blev keramiken monumental. Hon benämner sig själv inte som konstnär utan som konsthantverkare. Filmen är ett möte med "konstnären" i hennes hem och trädgård som också är hennes ateljé.

Sverige/ 1999/ 12 min/ DVD

Jag går upp på morgonen med girafferna av Agneta Fagerström Olsson

"Jag går upp på morgonen med girafferna" berättar om förhållandet mellan *Channa Bankiers* liv, person, miljö och hennes bilder. "Channa Bankier och jag ville göra något tillsammans. Vi sammanfattade det som förenar oss i en film. Vi hade som absolut villkor att inte göra en konst-konstfilm som förklarar teckningar och målningar i långa analyser. Vi bannlyste alla förklaringar. Filmen måste bli rolig", säger Agneta Fagerström Olsson.

Sverige/ 1982/ 25 min/ DVD

Jag minns Lena Svedberg av Carl Johan De Geer

För mig är kortfilmen *Jag minns Lena Svedberg* både ett porträtt av en konstnär och en vän som tog sitt liv 1972 och ett återupprättande av det numera misstänkliggjorda dokumentärfotografiets autenticitet. På 60- och 70-talet var jag fotograf med en stark tro på den dokumentära bilden som en möjlighet att bevara det som var på väg att försvinna. Negativen med Lena Svedberg har legat okopierade i nästan 30 år. Jag är glad att de nu kommit till nytta. Det finns mer att hämta i mina pärmar och resväskor.

Sverige/ 2000/ 6 min/ DVD

Jag tänker på mig själv av Lars Lambert

Marianne Lindberg De Geer klipper in det egna ansiktet i målningar och fotografier ur konsthistorien och populärkulturens bildvärld. Det handlar om att pröva den egna identiteten genom att leva sig in i andra, en inlevelse som är den röda tråden i allt hon gör. "Vad det är att vara människa, det är vad jag är intresserad av".

Sverige/ 1995/ 29 min/ DVD

Kjartan Slettemark

av *Pierre Stahre*

Kjartan Slettemark föddes 1932 i Norge men bor sedan tidigt 60-tal i Sverige. Han använder sitt eget liv som experiment för att få fram idéernas kärna som är grundade i en humanistisk hållning. Men det som driver honom är en glöd att påverka människor för att de ska inse att det de tänker privat ofta är det som ska ligga till grund för en hedervärd handling.

Sverige/ 2004/ 22 min/ DVD

Mellan jag och du

av *Lars Lambert*

Ebba Matz utgår från sig själv och sina egna mått, hon använder sig själv som modell för det mänskliga i sina funderingar kring relationen mellan det allmänna och det personliga.

”Genom att studera sig själv kan man lära känna andra... och tvärtom”.

Sverige/ 1995/ 28 min/ DVD

Otto G. Carlsund

av *Anders Wahlgren*

En pionjär inom det abstrakta måleriet, en av våra finaste modernister, men under många år bortglömd. Mest känd har han blivit efter att ha försökt ordna en exposé av det bästa av den moderna internationella konsten på Stockholmsutställningen 1930. Men svenskarna var inte mogna för det och det blev fiasko. Redan 1920 hade han tagit sig till Tyskland för att studera det moderna måleriet, född som han var i S:t Petersburg av fransk mamma och svensk far, var han väl bevandrad i den ryska modernismen. 1924 blir han favoritelev till Fernand Léger i Paris. Där kom hans måleri att bli erkänt. Han ställer ut ett tiotal gånger i Frankrike, blir därigenom ett namn och startar 1930 en internationell grupp – Art Concret. Otto G. Carlsund dog 1948.

Sverige/ 1984/ 60 min/ DVD

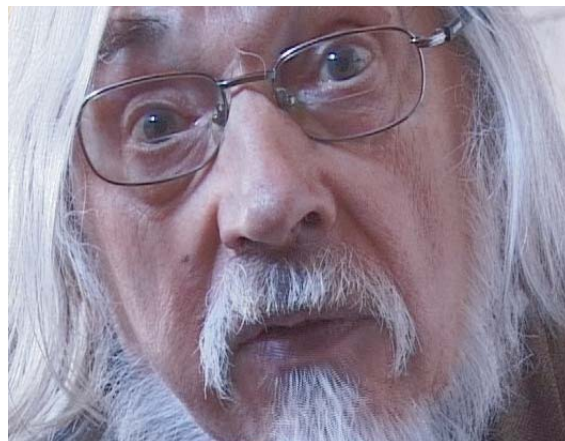
SVENSKA KONSTNÄRER

Pojken som inte fick måla

av *Maj Wechseltmann*

Erling Johansson heter en av våra mest berömda målare internationellt. Han föddes i Lappland 1934 i en laestadiansk familj mitt ute på vischan. I denna nybyggerby var det förbjudet att måla, sjunga, lyssna på musik. Erling kom så småningom in på Kungliga Akademin för de fria Konsterna och fick medalj efter medalj, offentliga utsmäckningar växlade med stora internationella utställningar och Erling skapade också två filmer som fick några av de högsta internationella priserna. I de animerade filmerna *Expulsi* och *Anima Mundi* gör han upp med sin barndom, de finns bitvis med i denna film.

Sverige/ 2006/ 52 min/ DVD

"På den yttersta dagen ska älgarna se in i tomma hus"

av *Kjell-Åke Olsson*

Det finns inte mycket utrymme kvar för måleriet. Det som uppmärksammas är ju installationer och performances. Men för mig är det måleriet jag är intresserad av. Jag struntar i om jag arbetar på ett sidospår. Jag märker ju att jag inte hamnar på kultursidan i DN. Men det får bara va!

Kanske att *Lars Lerin* negligerats av Stockholmsetablissemangen. Men han är stor i hembygden Värmland, liksom i Norge och i Norden. Förra året fick han Nordiska akvarellpriset för sin mästertliga akvarellkonst...

Sverige/ 2001/ 60 min/ DVD

Sigrid och Isaac

av *Anders Wahlgren*

En annorlunda långfilm om konstnärsparet *Sigrid Hjertén* och *Isaac Grünewald* om deras kärlek, konstnärskap och kamp för överlevnad, i en svår tid som i mycket påminner om vår. Konstnärsparet Sigrid Hjertén och Isaac Grünewald levde ett mycket dramatiskt liv.

Med dialog av Gunilla Röör och Philip Zandén.

Sverige/ 2005/ 76 min/ DVD

Småkakor

av *Carl Johan De Geer*

"En konstnärligt intresserad yngling växer upp, mister sin far, går på konstskola, blir konstmålare, förföljs av faderns vålnad, söker psykiatrisk hjälp och blir slutligen minimalist, varvid han ställer ut en dröm på ett konstgalleri." Så beskriver *Carl Johan De Geer*, egensinnig konstnär, filmare och författare, sin självbiografiska fantasi "Småkakor".

Sverige/ 1991/ 26 min/ DVD

Tio till ett

av *Hans Viksten*

Hans Viksten berättar, spelar och målar. Titeln "Tio till ett" syftar både på en yttre och inre nedräkning. Dels den som föregår en raketstart i rymden, dels en hypnotisk suggestion in i en inre rymd, det undermedvetna.

Filmen är av självbiografisk karaktär. Den handlar bl a om en jorden-runt resa. Vidare berättar den om hur konstnären blev fri sina alkoholproblem med hjälp av hypnos.

Sverige/ 1970/ 20min/ DVD

Vildhundens hjärta

av *Marika Bonniér-Hansen och Per Forsgren*

Olle Bonniér hör till den konstnärsgeneration som efter andra världskriget gav modernismen fotfäste i Sverige.

Ur ett mycket omfattande material har sammanställts en resa in i ett av de många konstnärliga rum där Bonniér färdats, det är det reflekterande, lyriska förhållandet till egna erfarenheter och upplevelser. Bonniér låter sin konst speglas i upplevelser både från ungdomens Värmland och Gotland och Mayaindianernas kultur i Mexico och New Yorks stadslandskap.

Sverige/ 1993/ 30 min/ DVD

Ögat, handen, rummet, tiden

av Nils Olof Hedenskog

Jag blev på allvar drabbad av *Lars Kleens* konst i och med utställningen "4", på Orienteatern i Stockholm 1993. Det monumentala verket "HÖRN" beskrev en arkitektonisk rörelse som drog in mig i en labyrintisk värld som den jag så många gånger sett i Piranesis infernoskildringar i etsningssviten *Le Carceri*. Upplevelsen av Kleens mäktiga verk i det stora mörka rummet gav mig den första visionen. Detta skulle jag vilja se filmiskt gestaltat på den vita duken i biografmörkret!

Nu, sju år senare, är filmen klar. Verket "HÖRN" bildar ledmotivet som tillsammans med skildringen av uppsättningen av verket "REP" gör filmen till ett litet porträtt av konstnären Lars Kleen.

Nils Olof Hedenskog

Sverige/ 2000/ 30 min/ DVD

Ögonblick vid stranden

av Rainer Hartleb

Strandängarna vid Gotlands sydöstra kust är konstnären *Lars Jonssons* arbetsfält sedan mer än tjugo år. Här lever han med sin familj och här försöker han att på duk fånga varje skiftning i landskapet och gränslandskapet mellan jord och hav. I filmen får vi följa Lars Jonsson, en av våra mest framstående fågelmålare, i hans arbete från sen-vinter till höst.

Sverige/ 1998/ 50 min/ DVD

Övermålararen

av Anders Widoff

För *Erland Cullberg* är "övermåleriet" en ständigt levande kamp: han insjuknade tidigt i schizofreni, en, som han själv säger, psykisk förkylning. Endast genom sitt arbete, sitt måleri, har han kunnat hålla sjukdomen på avstånd, behärska den, och på senare år, långsamt ta sig ur det mönster som hållit honom fången.

Erland Cullberg har rönt stor uppmärksamhet som konstnär och hans arbeten har visats på de flesta håll i landet, liksom i Paris och New York.

Sverige/ 1980/ 30 min/ DVD

UTLÄNDSKA KONSTNÄRER

Den brinnande människan

av Lars Lambert

Egon Schiele (1890–1918) var ett av de unga genierna i sekelskiftets Wien, död vid 28 års ålder.

Samtida med Freud, Klimt och Mahler är han i sin konst envetet sysselsatt med de stora ämnena liv och död, kärlek och sexualitet, på samma gång voyeur och exhibitionist. Besatt av kvinnokroppen och könets mysterier betraktades han som utmanande och obscen. Han dömdes till fängelse för sina "otuktiga" bilder.

Ett färgstarkt livsöde i en dramatisk brytningstid.

Sverige/ 1989/ 29 min/ DVD

Den svåra konsten

av Lars Lambert

Historien om den tyska konstnären *Paula Modersohn-Becker* (1876–1907) berättas utifrån hennes egna brev och dagböcker. En gripande bild av en kvinna som försöker förena kvinnorollen och konstnärsskapet.

En gripande bild av en ung kvinnas utveckling, en ständigt sökande människa som med mod och allvar försöker förena kvinnoroll och konstnärsskap, den lilla världen och den stora. Hon dog vid 31 års ålder, helt okänd.

Sverige/ 1992/ 33 min/ DVD

Edvard Munch

av Peter Watkins

"Jag har bara mina bilder, utan dem är jag ingenting."

Så sa ofta den geniale norske konstnären *Edvard Munch*. Hans liv var fyllt av ångest, misstro och ensamhet. Han längtade efter gemenskap, men orkade inte med besök. Han var rädd för kvinnor, därför gifte han sig aldrig. Så förblev han ensam under större delen av sitt liv. Istället för barn omgav han sig med tavlor. Filmen utspelar sig i 1890-talets Berlin, där konstnärerna hade livliga och hetsiga diskussioner – inte bara om världsproblem som skulle lösas utan också om mer privata problem, som konstnärems möjligheter att verka i samhället.

Sverige,Norge/ 1973/ 180 min/ DVD

UTLÄNDSKA KONSTNÄRER

Franciska Clausen

av *Anders Wahlgren*

Dansk målarinna som redan i början på 20-talet kom att intressera sig för den moderna konsten ute i Europa. Hon kom att tillhöra den skandinaviska målarkolonin runt den kubistiska franska målaren Fernand Léger som hon var elev till – men tidigt kom hon att stå på egna ben och bli en av de tidigaste abstrakta kvinnliga målarna i Europa. Under slutet av 20-talet var hon också elev till Piet Mondrian. Filmaren Anders Wahlgren träffade henne i födelsestaden Aabenraa på Sydjylland och som 85-åring ser hon tillbaka på sin konst. Hon berättar vilket motstånd det var mot hennes konst i Danmark på 30-talet. Under stora delar av sitt liv har hon fått försörja sig som porträttmålare, vilket hon utövat med stor skicklighet.

Sverige/ 1984/ 45 min/ DVD

Hoppla vi lever

av *Lars Lambert*

Det politiska klimatet och den mentala atmosfären i den tyska Weimarrepubliken finns ingenstans fångade som hos *George Grosz* (1893-1959).

I halsbrytande korsningar av satir och realism avtecknar sig hela menageriet av valutasvin, politiker och knektar, horor och krigsinvalider, det glada 20-talets ”hoppla vi lever” mot en fond av bottenlös misär.

Sverige/ 1985/ 28 min/ DVD

John Heartfield/Fotomontör

av *Helmut Herbst*

Filmen om John Heartfield består av fyra delar:

Del 1, visar Heartfield som representant för en ny konstnärstyp – konstnären som vill ingripa i det politiska skeendet. Del 2, visar hur idéerna till fotomontaget föds ur respektlöshet inför den borgerliga konsten och ur det politiska engagemanget. Del 3, visar Heartfields tekniska skicklighet som fotomontör och gravör. Del 4, visar hur Heartfield använder sitt grundmaterial, foton, tidningsklipp mm och hur man kan lära av hans arbete.

Sverige/ 1977/ 63 min/ DVD

UTLÄNDSKA KONSTNÄRER

Love is the Devil

av *John Maybury*

Året är 1971 och den kontroversielle brittiske konstnären *Francis Bacon* välkomnas till Grand Palais i Paris som århundradets främste, nu levande målare. I samma ögonblick sväljer hans modell och älskare, *George Dyer*, en dödlig cocktail av piller och alkohol på deras hotellrum. Medan han faller allt djupare ner i mörkret, minns *Dyer* den ödesdigra dag 1964, då han som enkel småtjuv gör ett inbrottsförsök hos *Bacon*. Han möter då *Francis Bacon* och livet tar en helt ny vändning.

Med *Derek Jacobi*, *Tilda Swinton* & *Daniel Craig*.

England/ 1998/ 85 min/ DVD

Nästa söndag ska jag måla en svart prick bättre

av *Christina Olofson*

En filmdikt om den finländska målarinnan *Helene Schjerfbeck*. Att gå sin egen väg. Att ensam vika av. *Helene Schjerfbeck* hade modet att göra det. Av inre nödvändighet och med stark konstnärlig vilja skapade hon sin egen konst. *Helene Schjerfbeck* lärde sig, i Finland och i Frankrike, 1880-talets målarkonst. Efter sekelskiftet flyttade hon från Helsingfors och levde sedan i avskildhet på den finländska landsbygden. Där utvecklade hon ett ytterst personligt måleri som inte lämnar någon oberörd. Hon upphörde aldrig att måla.

Sverige/ 1988/ 20 min/ DVD

Pollock

av *Ed Harris*

Konstnären *Jackson Pollocks* djärva, radikala målarstil förändrade inriktningen på den moderna konsten och skapade beteckningen "action painting". Men *Pollock* hemsöktes ständigt av plågor och självtvivel. Han förde en ständig kamp mellan å ena sidan behovet av att bli godkänd och få beröm, å andra sidan att skapa och få leva utifrån sina egna idéer.

Med *Ed Harris*, *Val Kilmer*, *Marcia Gay Harden* m fl.

USA/ 2001/ 117 min/ DVD

UTLÄNDSKA KONSTNÄRER

Skitser til portraet af en maler

av *Jesper Jargil*

Skisser till ett porträtt av en målare, en interaktiv film om Vibeke Tøjner

Vibeke Tøjner är född 1961 och är en av Danmarks finaste kolorister. Hon belyser ett av måleriets fundamentala problem – förhållandet mellan överflöd och djup. På ett kraftfullt sätt bygger hon upp ett bildrum, som omväxlande öppnar och sluter sig. Under flödet finns en annan potentiell bild, som ska målas fram.

Engelsktextad.

Danmark/ 2004/ 53 min/ DVD

Vinterbillede

av *Jesper Jargil*

Över höst, vinter och vår, målade *Per Kirkeby* sin hittills största oljemålning. En kamera registrerade hela processen. Filmaren *Jesper Jargil* och konstnären *Per Kirkeby* tar oss med på en svindlande resa in i konstens allra heligaste rum. Vi får uppleva hur de tillsammans sorterar bort och tar fram en närmast sublim skönhet i bilden.

"Filmen är ett felfritt och obönhörligt konstverk" sade Antonio Saura, då han 1996, överräckte juryens specialpris på konstfilmbienalen i Paris. Filmen fick samma år ta emot Filmakademins "Robert", för bästa dokumentärfilm. Engelsktextad.

Danmark/ Frankrike/ 1996/ 48 min/ DVD

GÖRAN GUNÉR X 10

Carl Larsson själv

av Göran Gunér

Filmen visar en mängd av *Carl Larssons* verk från de tidiga konstnärliga försöken, de stora monumentalmålningarna på Nationalmuseum, de älskade akvarellerna, de många porträtten. Filmen berättar också om kärleks-sagan med Karin, om livet i Sundborn.

Sverige/ 1986/ 47 min/ DVD

Egron Lundgren

av Göran Gunér

I slutet av 1850-talet skakades Indien, brittiska imperiets "kronjuvel", av Sepoyupproret. Konflikten ledde till genombrott för modern journalistik. Tidningarna skickade ut reportrar och konstnärer för att rapportera om krigshändelserna. Svensken *Egron Lundgren* var en av dem.

Sverige/ 1995/ 20 min/ DVD

En nypa mull – vad är vi mer?

av Göran Gunér

Axel "Döderhultarn" Petersson föddes det svåra torkåret 1868, vilket han själv såg som en förklaring till sina ringa 158 cm. På 1890-talet började han göra sina egna små skulpturer, ännu avslipade och mindre personliga. 1909 kom det stora genombrottet i Stockholm på två utställningar.

Sverige/ 1992/ 26 min/ DVD

Guldålder

av Göran Gunér

Konst och liv i 1600-talets Holland. *Rembrandt*, *Vermeer* och *Fabritius* är de tre huvudpersonerna i denna breda exposé över Guldålderns konst. Men vi får också en historisk och social bakgrund kring landet som skapades ur ett 80-årigt frihetskrig mot spanjorerna.

Sverige/ 2001/ 30 min/ DVD

Gustave Corbet

av Göran Gunér

Gustave Courbet tillhör giganterna i konsthistorien med sin imponerande bredd och brobyggare mellan den stora europeiska måleritraditionen och modernismen som vi först möter den hos impressionisterna.

Sverige/ 1999/ 18 min/ DVD

GÖRAN GUNÉR X 10

Jag ska bli Sveriges Rembrandt eller dö!

av Göran Gunér

Ernst Josephson (1851–1906) räknas idag som en av de största i svensk konst. Hans liv var dramatiskt, fullt av strider, förhoppningar och nederlag. Först 1893 hyllades han allmänt för sitt måleri. Men då var han sedan fem år en psykiskt bruten man.

Sverige/ 1990/ 90 min/ DVD

Konst i 1700-talets Sverige

av Göran Gunér

När Gunér tar sig för att presentera 1700-talets konst i ett enda generöst svep, då blir det en hänförande lustvandring bland prakt och härligheter, för detta var en tid med sinne för det ögonfånande och överdådiga.

Sverige/ 1992/ 27 min/ DVD

Konsten är kärlekens facit av Göran Gunér

Bror Hjort – Målaren, tecknaren och skulptören. Det stod ofta strid kring Bror Hjorts konst – sinnlighet provocerar! Han öste ur barndomens minnen, ur sin lust till livet och kärleken. En av hans elever sa en gång: ”Den som vill se Bror Hjorth i ögonen kan gå till något av hans tecknade lejon – de är alla självporträtt!”

Sverige/ 1994/ 30 min/ DVD

Målaren från Bishop Hill av Göran Gunér

En film om en svensk utopi på prärien och dess skildrare Olof Krans (1838–1916). 1846 gav sig över tusen svenska svenska bönder av från hemlandet för att försöka finna en bättre tillvaro på andra sidan havet. De följde sin profet, upplandsbonden Erik Jansson och de fann sitt nya Jerusalem på prärien.

Sverige/ 1996/ 30 min/ DVD

Porträttmålaren Gustaf Wilhelm Finnberg och hans tid av Göran Gunér

I filmen vävs *Gustaf Finnbergs* gripande livsöde samman med den gustavianska epokens kulturella rikedom, finska kriget, förlusten av Finland och nya riktningar i konsten.

Sverige/ 2002/ 30 min/ DVD

ANIMATION

25 Pärlor – Animerade filmer för folk med humor

Marie-Louise Ekman / Strip-tease, 3 min, 1982

Gun Jacobson & Lotta Geffenblad / Godmorgon Gerda Gök, 7 min, 1989

Martina Bigert / Barbara Takes a Walk, 3 min, 1993

Anna Höglund & Stina Berge / Promenaden, 7 min, 1988

Ulla-Carin Grafström/ Hem Ljuva Hem, 3 min, 1997

Kerstin Rosenkvist / Husmorsgympa, 4 min, 2000

Nathalie Djurberg / Tiger Licking Girl's Butt, 3 min, 2004

Tilda Lovell / Puss, Rådbråka Tones & Bones Falls In Love? och hela alltet, 5 min, 2002

Eva Lindström / Lutning, 2 min, 1994

Anna Erlandsson / Glenn the Great Runner, 3 min, 2004

Ulla-Carin Grafström / Eurofrog, 4 min, 1995

Agneta Persson / Babsan och den nya grannen, 3 min, 1996

Cecilia Lundqvist / Chips, 5 min, 1999

Tilda Lovell / Vem är Gunnar? En känslig historia, 5 min, 2004

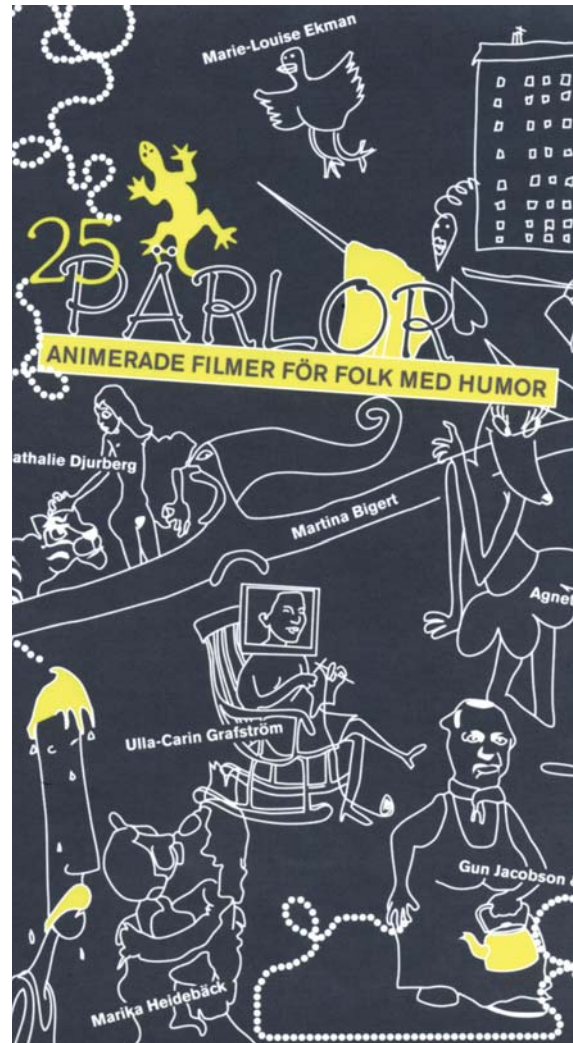
Anna Erlandsson / Sjuk-Huset, 2 min, 2004

Eva Lindström / Äventyrspizza, 4 min, 1996

Birgitta Jansson / Semesterhemmet, 12 min, 1981

Marika Heidebäck / 8 st leranimationer, 8 x 30 sek, 1996–1997

Sverige/ 2006/ 79 min/ DVD

Mass or Monument for a Capitalist Society

av Åsa Sjöström

Mass är en film, som med strängt filmiska medel, försöker förmedla den instängda känslan hos individen i storstadens gråa massa. Det absurda konkreta stadslandskapet sett genom det nakna oförstörda kameraögat i en koncentrerad mosaik av bilder och ljud.

Sverige/ 1976/ 13 min/ DVD

Imbahuru

av Åsa Sjöström

Lesley Rudas judiska familj, en polsk och en rumänsk släkt, har flytt undan jedeförföljelserna i 1890-talets Östeuropa. De hamnade till sist bland de första kolonialisterna i det gryende Rhodesia. Från att ha varit samhällets utstötta blev de plötsligt medlemmar av en gynnad elit. Sedan Lesley av samvetsnöd lämnat Rhodesia studerade hon vid S:t Martin College of Art i London och skrev där berättelsen om sin familj, som hon fått ta del av genom sin farbror. Denna berättelse hade bevarats av hennes mors morfar, Zeidel Weisselberg, som flytt från Rumänien för att bosätta sig i Afrika. Året var 1898 och engelsmännen hade just ockuperat det landområde som skulle komma att kallas Rhodesia...

Sverige/ 1988/ 50 min/ DVD

En liten film för mina systrar

av Åsa Sjöström

Animerad film om konflikten mellan kreativiteten och de hinder man som kvinna sätter upp för sig själv. Symboler, litterära influenser, bokmärken, spetsar och olika sorters animation vävs visuellt och associativt kring temat kvinnan som offer.

Sverige/ 1992/ 19 min/ DVD

Dea Marina

av Åsa Sjöström

Prisbelönad och kritikerhyllad musikfilm där Hieronymus Bosch, René Magritte och "Den lille havfrue" bidrar till ett både elegant och vasst inlägg i miljödebatten.

Sverige/ 1996/ 8 min/ DVD

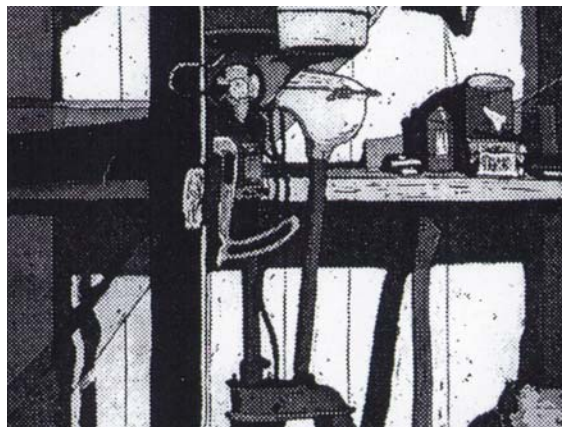

Så gör man grafik

av *Frans Olof Brunzell*

Filmen inleds med kort konsthistorisk översikt om de stora grafiska mästarna och en jämförelse mellan originalgrafik och reproduktion. Huvudvikten ligger dock vid de hantverkliga grafiska metoderna. Vi får på ett åskådligt sätt se hur träsnitt, trägravyr, kopparstick, tornål, linjeetsning, akvatintetsning, litografi och serigrafi kommer till. Många människor har grafik på sina väggar men vet inte mycket om hur den framställs och hur den skiljer sig från reproduktioner. Den här filmen ger kunskaper om det. Filmen är gjord under medverkan av elever och lärare vid Grafikskolan, Konsthögskolan Stockholm.

Sverige/ 1996/ 30 min/ DVD

Till Orfeus

av *Nils Olof Hedenskog*

Till Orfeus handlar om konstnärsskap. Om längtan efter skönhet i en värld fylld av grymhet. Orfeus beskriver i *Palle Nielsens* bilder en protest. Han vägrar acceptera döden som verklig. Han vill inte se den gräns som går mellan liv och död. De städer han vandrar i kan lika gärna vara de dödas metropoler som de levandes. I detta psykiska gränsland besjunger han sin längtan efter Eurydike. Här finns konstens alkemi; att skapa liv av död natur...

Sverige/ 1989/ 40 min/ DVD

Ty för detta livet

av *Karl Haskell*

Axel Fridell, född i Falun 1884, död i Stockholm 1935, hann under sitt korta liv bli en av Sveriges största grafiker. Filmen om Axel Fridell är respektlös och saklig, poetisk och musikalisk. Genom en strid ström av Axel Fridells bilder och genom spelscener, intervjuinslag och arkivbilder kommer man konstnären, hans tid, miljö och kollegor in på livet.

Sverige/ 1981/ 90 min/ DVD

Dagbok genom ett sekel

av *Carl Gustaf Nykvist*

När han fyllde sju år 1901 fick *Jacques Henri Lartique* sin första kamera i födelsedagspresent. Med kamera och dagbok började han omsorgsfullt illustrera över sjuttio år av det nya seklet.

Resultatet blev en krönika om en märklig man och hans sätt att betrakta världen.

Filmen grundar sig på Lartiques dagboksanteckningar och fotografier.

Sverige/ 1986/ 40 min/ DVD

Jag vill att du ska veta

av *Kristina Meiton & Karin Dahl*

Ulla Lemberg var en av Sveriges allra första kvinnliga pressfotografer, som förutom 14 år på Aftonbladet också gjort en rad dokumentärfilmer om utsatta kvinnor och barn. I denna dokumentär berättar hon om kampen för ett erkännande i en mansdominerad bransch och om hur hon redan som ung ställde sig på kvinnornas sida. Detta är en unik inblick i svensk mediahistoria!

Sverige/ 2006/ 58 min/ DVD

Närvarande

av *Jan Troell*

Såväl *Jan Troell* som *Georg Oddner* hör till vår tids stora bildskapare. I *Närvarande* skildrar Jan Troell vännen och fotografen Georg Oddner under ett halvt sekel med kameran – från det att han 1950 klev i land i New York och blev elev till den legendariske Richard Avedon, till det att han tillsammans med oss i filmen återvänder dit 2001. Mellan dessa år ligger ett brett fotografiskt liv som spänner från mode till Vietnam, från repmånad till jazz.

Sverige/ 2003/ 82 min/ DVD

EXPERIMENTFILM

Andromeda – Sex kortfilmer

av *Ralph Lundsten*

Ralph Lundstens 6 kortfilmer.

Följande titlar:

EMS nr 102

Främmande planet

Hej natur

Hjärtat brinner

Komposition i 3 satser

Reseminne

Sverige/ 1991/ 38 min/ DVD

Container

av *Lukas Moodyson*

En man. En sprucken kvinnoröst. 50 ton bråte. Container är en poetisk och experimentell inblick i människor på gränsen till förfall, en studie av vårt inre med starka bilder och närmast schizofrent berättande. Container pendlar mellan det svåra och det enkla, det helvetiska och vackra, tar oss bortom gränserna för samtida filmkonst och befäster en av de sista stora pionjärernas position på en stereotyp marknad, eller som Moodysson själv beskriver Container: En svartvit stumfilm med ljud.

Sverige/ 2006/ 180 min/ DVD

Der Lauf der Dinge

av *Peter Fischli & David Weiss*

I en lagerlokal har ostadiga byggen konstruerats av olika föremål i en linjeformation på 30 meter, när denna sätts i rörelse börjar en kedjereaktion. Eld och vatten, tyngd-lagar och kemi bestämmer livscykeln av objekt och ting. Fram växer en historia om orsak och verkan, reaktions-förlopp, konst och teknik, osannolikhet och precision.

Schweiz/ 1987/ 30 min/ DVD

Diagonalsymfoni

av *Viking Eggeling*

Svensk konstnär och filmexperimentator, född i Lund 1880, död i Berlin 1925. Våren 1923 började Eggeling arbeta på sin enda bevarade film "Diagonalsymfoni".

Det är en av de första abstrakta, animerade filmerna i filmhistorien.

Sverige/ 1924/ 7 min/ DVD

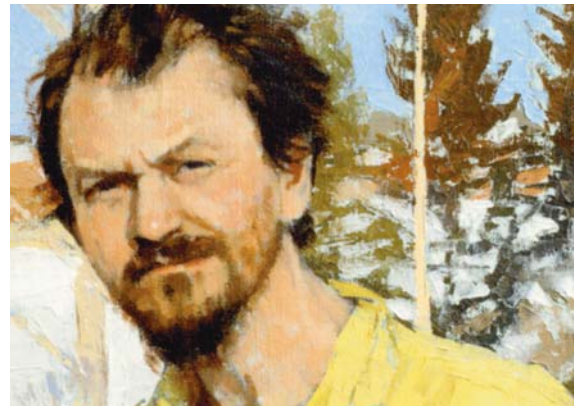

Mårten Nilssons Greatest Hits

av *Mårten Nilsson*

Varför gör den erkände filmregissören på Österlen så dåliga filmer? Vad har Ranelid och Persson gemensamt? Varför är det så tomt i Sverige? Varför tror vi att något är bra, när det egentligen är dåligt? Med ledord som osaklighet och subjektivitet besvarar Mårten Nilsson dessa frågor, underblåser konspirationsteorier och petar stora hål på ihåliga föreställningar. I denna samling ingår också Henrik Vikman-trilogin. Ett cinematografiskt scoop om en mystisk domptör som senast sågs med en grupp viltna sökare i trakterna kring Åtjärn.

Sverige/ 2006/ 117 min/ DVD

The Passing

av *Bill Viola*

The Passing är konstnärens svar på själsliga ytterligheter mellan födelse och död i familjen. I svartvita nattbilder och undervattensscener avbildas ett gränsland som pendlar mellan förnimmelse och medvetande, där vårt mångfasetterade intellekt – minne, verklighet och dröm flyter ihop. Den amerikanska videokonstnären *Bill Viola*, född 1951, är en av de stora pionjerna inom videokonsten. I sina verk skildrar han ofta existensiella frågor som liv och död. Han strävar efter att skapa en andlig meditatav stämning och säger själv att han använder videokameran som ett sakrala verktyg.

USA/ 1991/ 54 min/ DVD

1. Om tiden, träden, kärleken och konsten

– Ett möte med Leo T. Hurwitz av *Ingela Romare*

Leo Hurwitz berättar om sitt liv och sitt arbete i en film av Ingela Romare, en film som både är ett porträtt av en stor filmare, en skildring av en epok i filmhistorien och en hyllning till "konsten att se" – en inställning till både livet och konsten.

Sverige/ 1994/ 105 min/ DVD

2. Heart of Spain

av *Leo Hurwitz*

On the Spanish civil war and the solidarity between the civilians and those fighting for the republic.

USA/ 1937/ 29 min/ DVD

Native Land

av *Leo Hurwitz*

On American workers' struggle for civil liberties and equality during the thirties.

– *Leo Hurwitz tells about how he was seeking a new form in film to give expression to the working man and his condition of life.*

USA/ 1941/ 85 min/ DVD

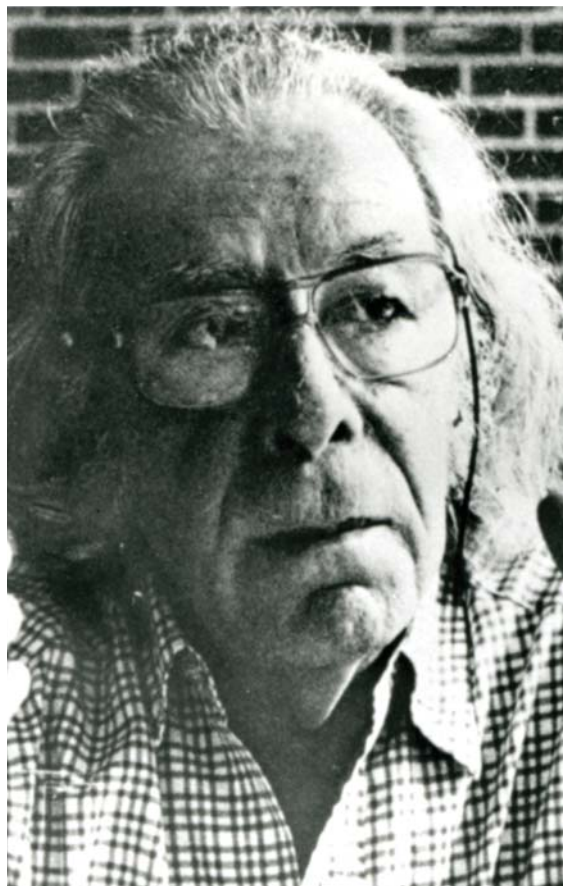
3. Strange Victory

av *Leo Hurwitz*

Hurwitz reminds us of the struggle against Nazism during the 2nd World War and gives a warning against the racism in the USA.

"If we want victory we'll still have to get it."

USA/ 1948/ 68 min/ DVD

Leo Hurwitz (1909–1991)

Leo Hurwitz är en av de största dokumentärfilmarna i vår tid. Han föddes 1909 i New York av ryskjudiska föräldrar och dog 1991. Han tillägnade hela sitt liv åt filmkonsten. Ingela Romare, mötte Leo Hurwitz vid ett flertal tillfällen i hans hem i Manhattan ett år innan hans död.

Deras samtal resulterade i filmen "Om tiden, träden, kärleken och konsten – ett möte med Leo Hurwitz" (1994).

The Museum and the Fury

av Leo Hurwitz

A film about memories from the concentration camps, memories that we have to keep in mind, in order not to lose our humanity and let history repeat itself.

– *Leo Hurwitz talks about how the film came into being and how memory can be held in film.*

USA/ 1956/ 52 min/ DVD

4. Here at the Waters Edge

av Leo Hurwitz

A poetic description of the waters around Manhattan, the meeting between water and city with all its pulsating life.

USA/ 1961/ 57 min/ DVD

The Sun and Richard Lippold

av Leo Hurwitz

An exploration of *Richard Lippold's* sculpture "The Sun" at the Metropolitan Museum. Leo Hurwitz contributes his own experiences of the sun and the play of light - in reality and in art.

– *Leo Hurwitz tells about his "smokeless cigarettes" and how breathing is related to film making. This leads him to give advice to "a young film maker" out of his long experience.*

Sverige/ 1966/ 28 min/ DVD

5. Discovery in a Landscape Light and the City This Island

av Leo Hurwitz

In these films we meet something that is very special for Leo Hurwitz – a desire to give us, the audience, an immediate experience of what he himself has seen and experienced – to make us see what is there, in a landscape, in the light of the city, in a piece of art.

– *Leo Hurwitz tells about the background of the film "This Island" and talks about our experience of art. Love is truly creative energy behind a work of art.*

USA/ 1970/ 32 min/ 16 min/ 30 min/ DVD

6&7. Dialogue with a Woman Departed *av Leo Hurwitz*

In this film everything is woven together, the films, the deep political commitment, nature, love for all living, anger at man's madness and the belief in his greatness and possibilities.

– *Leo Hurwitz tells about his sorrow after his wife's death and the necessity of making a film about her - a creative process of nine years.*

The film won the International Film Critics award at the Berlin Film Festival in 1981 and is regarded as one of the great documentary films of our time.

USA/ 1980/ 215 min/ DVD

Art the Bridge

av *Pierre Stahre*

Hiphopkulturen växer. Det är en explosion av rap, scratching, breakdance och graffiti. Vad är hiphop-kulturens kärna? Vad är det som lockar? Filmen tar oss från vagnen i New York till dagens hiphopkultur i Stockholm. Tyngdpunkten i "Art the Bridge" ligger på graffitimåleriet men diskuterar hela kulturen i relation till det övriga samhället, till det offentliga rummet och i relation till reklamens ofantliga utrymme.

Sverige/ 2002/ 55 min/ DVD

Den sista måltiden

av *Bigert & Bergström*

Om man ställdes inför ett ultimatum – Detta är din sista måltid – vad skulle man välja?

Något som påminner om ens barndom? En maträtt hämtad från den natur man älskar? Eller något som är kopplat till ens religiösa övertygelse?

Skulle man över huvud taget kunna äta något om man visste att man strax därefter skulle möta sin egen död?

Sverige/ 2004/ 58 min/ DVD

Jag själv

av *Lars Lambert*

I självporträttet vittnar konstnären om sig själv, utforskar det egna jaget och den mänskliga existensen. *Jag själv* är en hektisk kavalkad om självporträttet, från Dürer och Rembrandt till van Gogh och Frida Kahlo.

Sverige/ 1995/ 28 min/ DVD

Pistolteatern 1964–1967

av *Anders Wahlgren*

Pistolteatern i Stockholm var i mitten av 1960-talet en ledande experimentscen jämförbar med The Living Theatre i New York. Åren 1964–67 framfördes ett sextio-tal teaterpjäser och happenings på Pistolen.

Extramaterial: Kortfilmen "A portrait of Claes Oldenburg" av Anders Wahlgren (1968) 18 min.

Sverige/ 2003/ 80 min/ DVD

Sossen, Arkitekten och det skruvade huset

av *Fredrik Gertten*

En dramatisk berättelse bakom kulisserna vid bygget av Santiago Calatravas Turning Torso i Malmö. Ett 190 meter högt skruvat bostadshus som 2005 utsågs till världens bästa bostadsprojekt på Mipim i Cannes. En film som skildrar drömmens besvärliga möte med verkligheten: kulturkrockar, budgetkriser och tunga personliga nederlag. Ett riskprojekt: insatserna är höga, alla har något att förlora.

Sverige/ 2005/ 58 min/ DVD

Torun – En passion i silver

av *Rainer Hartleb*

Torun Bülow-Hübe revolutionerade på 1960-talet svensk smyckesdesigns framtid! Hennes silverkreationer innebar en ny våg inom designkonsten och gjorde Torun till hela världens silverkonstnär över en natt! Den här filmen går utanför ämnets ramar och är lika mycket ett makalöst personporträtt som en berättelse om en av vår tids stora kreatörer, vars smycken bars av Ingrid Bergman och Billie Holliday, bland andra.

Sverige/ 2006/ 56 min/ DVD

TITELREGISTER

25 Pärlor 18
500 Jag 3

A

Andromeda 22
Art the Bridge 26
Att göra något verkligt 3

B

Bilden finns under ytan 3
Blue Orange 4

C

Container 22

D

Dagbok genom ett sekel 21
Den brinnande människan 12
Den döende dandyn 4
Den sista måltiden 26
Den svåra konsten 12
Der Lauf der Dinge 22
Det sköna är svårt 4
Diagonalsymfoni 23

E

Edvard Munch 12
Elli Hemberg 5

F

Franciska Clausen 13
Folkens rop 5

G

Grisbrottaren 5

Gränsens position 6
Göran Gunér x 10 16-17

H

Halmstad, Berlin, Paris 6
Hertha Hillfon 6
Hoppla vi lever 13

J

Jag går upp på morgonen
med girafferna 7
Jag minns Lena Svedberg 7
Jag själv 26
Jag tänker på mig själv 7
Jag vill att du ska veta 21
John Heartfield/Fotomontör 13

K

Kjartan Slettemark 8

L

Leo Hurwitz x 7 24-25
Love is the Devil 14

M

Mellan jag och du 8
Mårten Nilssons Greatest Hits 23

N

Närvarande 21
Nästa söndag ska jag måla en svart
prick bättre 14

O

Otto G. Carlsund 8

P

Pistolteatern 27
Pojken som inte fick måla 9
Pollock 14
På den yttersta dagen
ska älgarna se in i tomma hus 9

S

Sigrid och Isaac 9
Skitser til portraet af en maler 15
Småkakor 10
Sossen, arkitekten
och det skruvade huset 27
Så gör man grafik 20

T

The Passing 23
Till Orfeus 20
Tio till ett 10
Torun – en passion i silver 27
Ty för detta livet 20

V

Vildhundens hjärta 10
Vinterbillede 15

Å

Åsa Sjöström x 4 19

Ö

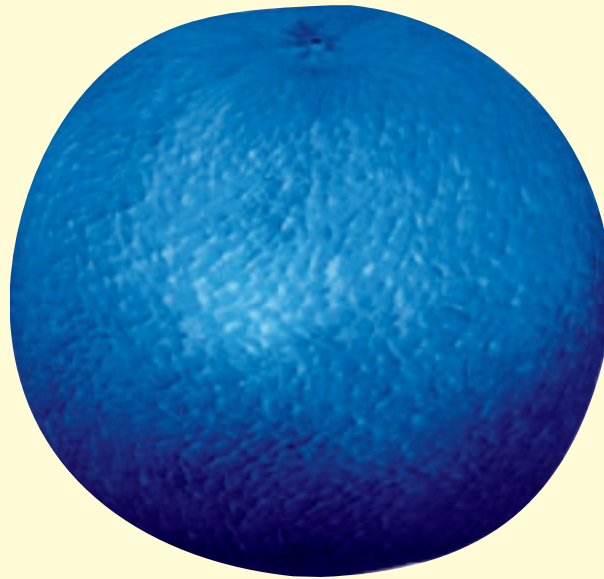
Ögat, handen, rummet, tiden 11
Ögonblick vid stranden 11
Övermålararen 11

FilmCentrum

Box 2068 103 12 Stockholm Tel 08-545 275 02
yvonne@filmcentrum.se www.filmcentrum.se

